postaláda

társszerzőnk az olvasó

E heti Postaládánkban kissé nagyobb helyet kaptak az illetékesek válaszai. Örömmel vesszük ezt, hiszen azt jelzi, hogy levelezési rovatunk rendszeres olvasóivá váltak a vállalatok, intézmények is, s komolyan veszik a hol jogos, hol túlzó észrevételeket, javaslatokat, ha nem is érthetnek egyet, válaszukban felvilágosítással szolgálnak, informálnak, vitatkoznak, magyaráznak... S végülis ez a célja a levelezési rovatunknak.

Tiltó táblák helyett

Szemét — szinte alig van Postaláda-rovat, amelyben ez a téma ne szerepelne. Régóta olvasom a sok elmaraszta-ló cikket az összegyűlt különféle szeméthalmokról, de azon túl, hogy elítélik a szeméthalmok gyarapítóit és tiltakoznak az „illegális" szemétlerakó helyek miatt, más javaslat nem hangzik el. Tény, hogy ahol a szemét gyűjtését és elszállítását megszervezték, és az maradéktalanul meg is történik, minden kritika jogos és szükséges. De ahol ennek a témának nincs gazdája, ott merőben más a helyzet. Sokan hivatkoznak a szemétlerakást tiltó táblákra, mintha ezzel mindent meg lehetne oldani.

Nem a tiltó táblák szaporítása a megoldás. Mikor jelennek már meg az ilyen feliratú táblák: *SZEMÉTLERAKÓ HELY*. Mert amíg az illetékes hatóságok meg nem oldják a szükséges tároló és -szállító edények beszerzését, az az egyetlen észszerű megoldás, hogy kijelölik a szemétlerakó helyeket, ahová mindenki bűntudat nélkül ürítheti a háztartásában akaratától függetlenül képződő szemetet. Mert hogy szemét képződik, arról senki nem tehet. De az első lépést az illetékes hatóságoknak kell megtenniük. Nem fenyegetéssel és bírságolással, hanem szervezéssel. A jelen helyzetben, ahol ez még megoldatlan, a szemétlerakást tiltó tábláknak nincs és nem is lehet semmilyen alapja, sem foganatja. Ilyen helyeken csak az illetékes hatóságok tenni nem akarását jelzik, amit maga az élet torol meg. Szemétkupacokkal! — írja *Berkes Ákos*, Tinódi utca 9. szám alatt lakó olvasónk.

Nem olyan egyszerű

A héten több olyan levél is érkezett, melynek fő témája *Szeged közlekedése*. Nem szerencsés egy autóbuszjárat új útvonala, miért kerül a jegy annyiba, amennyibe, az algyői járatok miért nem tekintendők szegedinek, körülményes volt a múlt vasárnap kijutni Dorozsmára — ehhez hasonló észrevételek nem először kerülnek a Postaládába. A válaszadók azt is megírták többször, hogy miért nem lehet egyik pillanatról a másikra elfogadni, bevezetni még a jó javaslatokat sem, miért nem lehet egy rendszer — Szeged tömegközlekedési hálózata — egyetlen aprócska összetevőjén sietve változtatni. Ezzel ugyanis maga a rendszer borulhat fel, a „minden mindentől függ"-alapon...

Berkes Ákos levelében azt javasolja, járjon a 80-as busz a Honvéd tér helyett a nagyállomásig, így több átszállásra lenne lehetőség. Nem akarunk a Volán vállalata elé vágni, de az útvonalak meghosszabbítása — adott járműszám mellett — a menetidőt és a kocsik követési idejét is hosszabbítaná. Ez ellen pedig az Északi városrész lakói tiltakoznának, érthetően. Levélírónk azt is kérdi, miért drágább az M-jelzésű járatok viteldíja, meg az algyői utazás a többi buszjegy áránál. Nos, ezt annak idején a rádió városi közlekedési sajtókonferenciáján is megkérdeztük: a Volán Tröszt számára az árhatóság döntése kötelező érvényű — ez volt a válasz. Ugyanezt válaszolták az SZKV vezetőinek is, amikor a szegedi troli viteldíjának megállapítását kérték az Országos Anyag- és Árhivataltól. Két forint. A nyilvánvalóan meglevő okok részletezése megtöltené a Postaláda mai terjedelmét. Olvasóinktól hát azt kérjük: lássák be, *a döntések, változtatások nem olyan egyszerűek.*

Válaszol az illetékes

A *Dugonics és a Gyevi* temetővel kapcsolatban a Postaládában megjelent olvasói levélre válasz érkezett a felsővárosi temetőgondnokságtól: „A temetői főutakra már januárban megrendeltük a díszítő gyöngykavicsot, melynek szállítását vagonhiány késleltetheti. A kegyeleti érzés — sajnos — ma még nem általános, és ezért néhányszor előfordul, hogy a temetőkben ismeretlen tettesek megrongálják a kegyeleti tárgyakat. Sűrűn előfordul, hogy háztartási szemetet, vagy lomot és törmeléket hordanak a temetőbe, vagy a kerítések mellé, sokszor még gépkocsival is. A következő években a sírok gondozottságát elősegíti a Gyevi temetőben a hamvasztottak urnáinak sírba temetése és az önkéntes társadalmi munka is. Fagymentes időben továbbra is térítésmentesen biztosítunk locsolóvizet minden hozzátartozó használatára a Felsővárosi Temetőgondnokság költségén.

A *Dugonics temető* sírgondozási áraival kapcsolatban megjegyezzük, hogy a gondozást minden hozzátartozó személyesen, költségmentesen végezheti. Amennyiben e feladatra a temetőgondnokságot kérik fel, akkor az különböző mértékben még ártámogatást is ad. Így alakult ki Szegeden az egyszemélyes sír havi 50—80 forintos gondozási díja."

Dékány László, a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat igazgatója a múlt heti levelezési rovatban közölt olvasói levél szerzőjének, *dr. Vámossy Józsefnek válaszol:* „Magam is rendszeres olvasója vagyok a Dél-magyarország pénteki Postaláda rovatának és vendéglátós szemmel is nagyon hasznosnak ítélem meg, hiszen tevékenységünk egyfajta társadalmi kontrolljának tartom. A levélírók „tüskéi" többnyire jogosan szúrnak, s ezekre valóban a legjobb orvosság a hiányosságok gyors megszüntetése. Az észrevételek között azonban találni olyanokat is, amelyek túlságosan szubjektívek, vagy talán a nem kellő informáltság hiányában fogalmazódnak. Így ítélem meg dr. Vámossy József tisztelt társszerzőjük május 18-i Kritika és takarékosság cím alatti észrevételeit is.

Köztudott, hogy a kereskedelem és ezen belül a vendéglátás nem bővelkedik olyan hálózati alapterülettel, amely a rohamosan növekvő (belső és külső) idegenforgalom nyomását zökkenőmentesen képes lenne elviselni. A vendégek mind nagyobb számának kulturált fogadását biztosító alapterület növelése rendkívül költséges, ehhez a mi vállalatunknak is csak mérsékelt lehetőségei vannak. Pontosan a takarékossági szempontok kínálják a valóban legolcsóbb alapterület-növelési lehetőségeket: a teraszok létesítését, amelyek emellett hangulatosak, a városképet színesítőek és ami a legfontosabb, a vendégek számára vonzóak.

Mi is számoltunk *a Virág cukrászda* méltán népszerű kerthelyiségével, mégis úgy ítéltük meg, hogy Szeged Belvárosa nem egy, hanem több terasz üzemeltetését is elbírja. Néhány napos jó idő kellett ahhoz, hogy számításaink helyessége igazolódjon: a Kárász utcai terasz a Virág mellett is telt házas, népszerűvé vált, vendégeink elfogadták. Amit célul tűztünk ki, elértük, a városban sétálóknak lehetőséget nyújtottunk néhány perces pihenőre a szabad levegőn, egy üdítő, egy kávé, valami harapnivaló, netán egy üveg sör elfogyasztása mellett. Ami az észrevétel másik felét illeti: hogy hogyan sikerült? A Korzón és a Jégkunyhó előtt levő terasz építésére eleve különbözőek voltak a lehetőségek. A megítélés: *ízlés kérdése*. A Kárász utcai terasz formája, színe kialakításánál — többek között a Műemléki Felügyelőség véleménye is meghatározó volt. A számtalan dicsérő vélemény mellett olvasójuk véleménye egy, a másik oldalról. Arra törekszünk, hogy az „első fecskék" után jövőre — a tapasztalatok birtokában — *újabb teraszaink még színvonalasabbak legyenek.*" (Kár, hogy a Kárász utcai teraszon sörösládák, stb. éktelenkednek. A szerk. megjegyzése.).

Egyik korábbi Postaládánkban *Utasok javasolják* címmel jelent meg *Bimbó Lajos* írása, mellyel kapcsolatban *Sarusi Ferenc, a Volán* főüzemvezetője írt most levelezési rovatunknak.

„Az autóbuszok takarítását naponta egy alkalommal az éjszakai órákban végezzük. Sajnos, a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a reggeli csúcsforgalomban az autóbuszok már elszennyeződnek és napközbeni takarításukra csak korlátozott mértékben van lehetőségünk. Az autóbuszok tisztán tartása valamennyiünk közös érdeke, amelynek megvalósításához a vállalati intézkedések megtétele mellett igényeljük és kérjük utazóközönségünk támogatását is. Az autóbuszokon elhelyezett utastájékoztató táblákra nincs országos szabvány. Vállalatunk jelenleg is folytat kísérleteket e táblák korszerűsítésére, a kísérletek befejezéséig az utazóközönség szíves türelmét kérjük."

Április 20-án *Sopsits Lajos* kért *„Tiszta levegőt"*. *Regőczi István*, a ZÖLDÉRT igazgatója válaszolt. „A szatymazi kirendeltségen folyó illóolaj-előállítással foglalkozott olvasójuk. 1971. óta foglalkozunk Szatymazon különböző fűszernövények feldolgozásával, illóolaj előállításával, hagymafélékből és más növényekből is. A vörös- és fokhagyma illatát mi nem tartjuk büdösnek, hanem hagymaszagúnak, természetes illatanyagaiból eredően. A lepárlóberendezésektől nyugati irányban fekszik a község, és az uralkodó szélirány északi. Hagymaillat elsősorban csak az üstök ürítésekor érezhető, ugyanis a vízgőzlepárló berendezés hermetikus zárású. Szatymazon nem szándékozunk az olaj-előállítási kapacitást növelni. A kéményre koromfogót szereltetünk fel, szikrafogóját pedig felújítjuk. Nemcsak szatymazi, de egész megyei tevékenységünkben mindenkor úgy igyekszünk eljárni, hogy a környezetvédelemről hozott, 1976. évi II. törvényt és a végrehajtására kiadott rendeleteket ne sértsük meg."

Összeállította: **Pálfy Katalin**

Ajándék

Nagy volt a meglepetésem, amikor munkahelyemről hazatérve, szépen csomagolt ajándékkönyvet találtam a levélládában. Tűnődve bontogattam — ugyan, ki küldhette, s miért? Harminc éve vagyok tagja a Somogyi-könyvtárnak — ezért köszöntött Tóth Béla igazgató, akit személyesen nem ismerek, s a kölcsönző munkatársai. Őszinte leszek, először zavarba jöttem. Miért emlékeznek meg rólam, aki három évtizede, évi 3 forintos tagdíj ellenében a kellemes, pihentető órák ezreit töltöttem a könyvtárban? Köszönettel csak én tartozhatom. Rendszerünk egyik legszebb vívmányának, ajándéknak éreztem mindig is az ország sok száz könyvtárát, óriási szellemi kincseket tároló polcaival. A zavar után a meghatottság érzése vett rajtam erőt. Mennyi emléket kavar fel bennem ez a küldemény! Szinte kényszerít, hogy tollat fogjak, s vallomást írjak a könyvtár, s a könyvek velem való kapcsolatáról.

Apám szerint, mint kisgyermek is „nagy könyvfaló" voltam. Legkedvesebb szórakozásaim közé tartozott kedvenc babámmal, s egy mesekönyvvel elbújni kis kertünk sarkába, egy zsámolyra kuporodva, a kardvirágok szomszédságába, s képzeletben már szárnyalltam a pillangókkal, melyek csodaszép, jó tündérekké váltak, ha a mese cselekménye azt úgy kívánta. A bánatom csak az volt, hogy kevés mesekönyvhöz jutottam hozzá. Nagyon gazdagnak éreztük magunkat barátnőmmel, ha karácsonyra egy-egy meséskönyvet kaptunk ajándékba. Így lassan gyűltek a könyvek. Egymás közt cserélgettük, s nagyon vigyáztunk, hogy a legkisebb kopás, firka ne érje. Egy-egy szép mesekönyvet szinte szóról szóra megtanultunk. Ezek voltak legszebb gyermekkori élményeim.

Életem úgy alakult, hogy tanítónői oklevelet szerezhettem, s megkaptam kinevezésemet első munkahelyemre, egy istenhátamögötti tanyai iskolába. Legelső nevelési sikeremet annak köszönhettem, hogy azt a nagyon szegényes, nívótlan, rongyos kiskönyvtárat, ami az iskola tulajdonában volt, rendbehoztam, s nagyon gyorsan kölcsönzővé szerveztem. Talán egyik legnagyobb ifjúkori pedagógiai sikeremnek pedig azt könyvelhetem el, hogy az iskola leghuncutabb, csínytevő kisdiákját — mindenki csodálkozására — kineveztem segédkönyvtárosomnak, s az addig megszelídíthetetlennek tartott gyermeket igazi segítőtársamnak nevelhettem.

Aztán a háború után, Szolnokon... Akkor is voltak vidám, boldog órák, amikor néhány munkásfiatallal a városi könyvtárat hoztuk rendbe. Én beszéltem nekik Shakespeare-ről, ha előkerült könyve, s ők adtak a kezembe olyan kommunista nyomtatványokat, könyveket, melyekről addig nem hallottam. Kölcsönösen tanultunk egymástól, de én kaptam a többet, az eligazítót, az útmutatót az új világba. 1949-ben férjemmel Szegedre költöztünk, s néhány nap múlva — a várost még alig ismerve, megtaláltam az utat a Somogyi-könyvtárba. Akkor még nem sejtettem, hogy sokezer boldog, kedves vigasztalást adó, megnyugvást szerző óra helye lesz számomra ez a könyvtár.

Köszönöm szépen!

Radnai Mihályné
Dugonics utca 28.

Molnár Zoltán

A vereség

27.

Mintha csak áramforrást kapcsolt volna be. Teste megvonaglott, halantékerei kidagadtak; mellkasából nagy nyomást indított el, hogy lejjebb szorítsa a hasfalát.

A bába megértette, ráhajolt, lábát igazgatta.

Meztelen térdei remegtek a magasban.

A természetes lökések, úgy látszott, meg is szűntek. Az iménti ijedtség talán egészen meg is szakította a megindult vajúdást. András még sohasem gondolkozott ezen, nem is képzelte el, hogy milyen lehet egy szülés. Most mégis mindent meg kellett értenie.

S megértette, hogy egy asszony akarata, az ő asszonyának az akarata küzd most itt az ágyon, szinte már a természet ereje ellen is. A megbénult izmokat, melyeket a félelem sokkja ernyesztett tehetetlenné, most az ezen a félelmen felülkerekedő tudatos akarat, szenvedélyes, dühös elszántság kergeti új munkára.

András felfogta ezt.

Úgy érezte, hogy valami olyasmi megy végbe ebben az előtte reszkető, hánykódó testben, mint... mintha egy demoralizált, riadtan megfutó sereget parancsnokai új rohamra kergetnének. S mert jól tudta, hogy milyen kevés reménye van a sikerre az ilyen rohamoknak, megértette, mekkora küzdelmet vívhat itt ez a fiatal test és lélek.

És András, maga is, mintha csak átadhatná a maga erejét, feszülő izmokkal, vibráló idegekkel állt az ágy fejénél..., őt is elöntötte a verejték..., ő is lázban volt..., ő is kitépte magát a világból, hogy egyetlen ügynek, egy születendő élet világra hozásának rendelje alá minden figyelmét és akaratát.

S tudta közben, tudta, persze, hogy ha őneki ilyen nehéz, ha ő is így kínlódik, milyen lehet az Aranka kínja, mennyire más, s mennyire, ó, végül is mennyire felfoghatatlan...

Önkéntelenül ráhajolt Aranka görcsös ujjaira..., látva erőlködéstől eltorzult arcát, csatakos haját, a párnáján terjedő verítékfoltokat..., rányomta ajkát ezekre az erőlködéstől fehérre feszülő ujjakra, akárha a világ valamennyi, gyermeket szülő asszonyának a kezét csókolná meg... Sírt is talán? Mintha könnyei hullottak volna a párnára.

A puskaropogás, ágyúlövések, a közelebb-közelebb hallatszó ideges gépfegyverkattogás-sorozatok csak egy láthatatlan burkon át értek el hozzá, tompán, már alig felfoghatóan, szinte már értelmük nélkül, a tudatára való közvetlen hatás nélkül.

Aztán valami volt, amit eddig nem tapasztalt.

Próbált figyelni, de mintha megszakadt volna minden összeköttetés, érzékszerveinek észleletei sehogyan sem jutottak el a tudatáig.

Próbálta kiszakítani magát ebből a félájult állapotából, a szemét húzta össze, orrával szippantotta be a mindenen felülkerekedő, csípős verejtékszagot, s csak amikor tudata már sorra-rendre mindent visszautasított, akkor fogta végre fel, hogy az a valami: hang. S akkor rögtön úgy érezte, hogy ez a különös hang súrolva, feszegetve kínozza, sanyargatja a dobhártyáját. Nem is sírás volt, nem is nyögés, nyöszörgés, ami Aranka torkán így kierőlködött, hanem valami távoli farkasüvöltéshez hasonló, makacs, fáradhatatlan, kínok kikínlódta hang.

S András úgy érezte, hogy ez, amit már nem lehet elviselni.

De el kellett.

Hiszen őneki kellett kifeszítenie puszta léte, jelenléte vékony védőfüggönyét a fegyverropogásos világ és a kis parasztszoba emberi kínjai közé. Ő, a pillanatokat gyötrelmek duzzasztották, az idő megsűrűsödött.

S egyszer meglátott valami feketét, kis, gömbölyű feketét, ahogy lassan nyomul előre...

Annyira nem volt felkészülve a látványra, hogy nem is fogta fel rögtön... Ez volna? Hát így nyomakodik a világra az anya testéből a gyermek? Ez egy gyermekfej, az ő gyermekének a feje?

Nem is tudta, hogy mit várt, talán valami misztikusabbat, a csodát, amiért minden történik. Mert hiszen várta, mióta várta, s most mégis olyan váratlanul érte, hogy mire rémülten felfogta, megértette, már nem is látta, mert a bába ráhajolt, mind a két kezével dolgozott; hiszen a bába nem volt elkábulva, a bába nem érzett rettenetet, ő nem feszítette izmait tárgytalanul a semmibe, nem sírt..., nem, a bába a munkáját végezte, dolgozott, megfontolt, határozott mozdulatokkal. Hüvelykujja ügyes fordulatával feltépte a burkot; már ott volt a parasztasszony is, valamit nyújtott neki, talán ollót, olló csattanhatott ilyen tompán, röviden, határozottan.

Nem tudott, de nem is próbált összefüggéseket találni a látottak és meglevő fogalmai között. Burok, köldökzsinór... Nem is látta a köldökzsinórt, A méhlepényt sem látta. Azt vette csak észre, hogy Aranka szorítása enged, hogy elernyed. Most engedte-e ki ujjaiból az erőt, vagy már előbb? S nem tudta, hogy fogja-e hát most ő meg Aranka elernyedt kezét, vagy jaj, mit csináljon?

A bába pofozta a gyereket.

András megrémült. Csak nincs tán valami baj? Hiszen mi minden történhetett ezzel a szegény poronttyal ilyen rettenetes kínok, ilyen kínzó szorítások, erőlködések közepette?

Olyan rémületet érzett, mint talán soha életében. Előbb csak megfoghatatlan, állati rémületet; de azután már az apa rémületét, hogy van-e hát gyereke? S végül a legnagyobb rémületet, hogy mi lenne Arankával, hogyan viselné el Aranka, ha a gyerek, akit a világra hozott, nem élne?

(Folytatjuk.)